

*ἀνασβήνω, 'νεβζήνω Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) 'νεβζήζω Πόντ. (Χαλδ.) 'νεβζήζω Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ.) 'νεβζήζω Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. σβήνω.

Σβήνω ἔνθ' ἀν.: 'Ενέβ'ζα τὴν καντήλαν Κερασ. Τραπ. Χαλδ. Νέβσον τὸ φῶς καὶ πέσκα κα (κατακλίθητι) Κοτύωρ. 'Ενεβζίεν τὸ φουρνὶν (ἐσβέσθη ὁ φούρνος) Κερασ. Τραπ. Χαλδ. 'Νεβηγμέν' νὰ μὴ ἔρδεσεν (νὰ μὴ ἔρχεσθε σβησμένοι, ἦτοι χωρὶς φῶς) Κερασ. || Φρ. 'Ενεβζίεν τ' ὁτζάκ'ν ἄτ' (κατεστράφη, ἐξηφανίσθη. ὁτζάκ' = τζάκι) Χαλδ. Συνών. σβήνω.

ἀνασβολωμένος ἐπίθ. Κύθηρ. ἀνασβολεμένος Ζάκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἀσβολωμένος μετοχ. τοῦ ρ. ἀσβολώνω.

Ζοφώδης, ὀμιχλώδης, σκοτεινὸς Κύθηρ.: Παροιμ. 'Εσμιξεν ὁ κακὸς καιρὸς μὲ τὸν ἀνασβολωμένο (ἐπὶ συναντήσεως ἢ φιλίας κακῶν ἀνθρώπων).

ἀνάσεισμα τό, Πόντ. (Ὁφ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀνάσεισμα.

Σεισμικὴ δόνησις τοῦ ἐδάφους: Ἐγροίτθεσα ἔχτες τ' ἀνάσεισμα. Συνών. σεισμός.

ἀνασεῖω Πελοπν. (Λακων.) ἀνασεῖω Λεξ. Δημητρ. 'νασῶ Σύμ. Ἀπροσ. ἀνασεῖζ' Πόντ. (Ὁφ.)

Τὸ ἀρχ. ἀνασεῖω.

1) Σεῖω, τινάσσω Πελοπν. (Λακων.) — Λεξ. Δημητρ.: 'Ανασεῖω τὸ γιακᾶ μου σὰν τὸν βλέπω Λεξ. Δημητρ. 'Ανασεῖστηκε ὁ τόπος ἀπὸ τὸ πέσιμό του αὐτόθι. || Ἄσμ.

Θέ μου, κι ἀνάσεισε τὴ γῆς καὶ τάραιε τὸν Ἄδη Λακων.

Πέτρες καὶ ξύλα τοῦ σπιτιοῦ, ὅλα ν' ἀνασεισθῇτε αὐτόθι. β) Ἀπροσ. γίνεται σεισμός Πόντ. (Ὁφ.): 'Οσήμερο τρία φορὰς ἐνέσειξε. 2) Ἀνακινῶ μυστικά καὶ σκανδαλώδη πράγματα Σύμ. 3) Μέσ. ταράττομαι, θορυβοῦμαι Λεξ. Δημητρ.: 'Ανασεῖστηκε τὸ χωριὸ ἀπὸ τὸ ἄκουσμα. Συνών. ἀναταράζομαι (ἰδ. ἀναταράζω).

ἀνάσερμα τό, ἀνάσερμα Ἀμοργ. Θράκ. (Αἰν.) Σύμ. Σῦρ. ἀνάσερμαν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ.) ἀνάσερμα Κρήτ. Σκῦρ. κ. ἄ. ἀνάσερμαν Κύπρ. ἀνέσερμα Μύκ. Πάρ. ἀνέσερμα Πάρ. 'νάσερμα Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνάσερμα.

1) Ἀντλησις ὕδατος ἐκ φρέατος Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Συνών. ἀνασερμός. β) Τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἀντλησις τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ φρέατος, ἀντλημα Ἀμοργ. Θράκ. (Αἰν.) Μύκ. Πάρ. Σῦρ. Συνών. ἀγκλῖα 1, ἀνασυρτήρι, ἀνασυρτός, κάδος, κουβᾶς, σίκλα, σικλί. γ) Κοντὸς φέρων εἰς τὸ ἄκρον προσδεδεμένον παννίον ἢ λεπτοὺς κλάδους θάμνων, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσύρουν ἀπὸ τὸν θερμανθέντα φούρνον τοὺς ἀνθρακας καὶ τὴν τέφραν διὰ νὰ εἰσαγάγουν ἔπειτα τοὺς ἄρτους Σύμ. Συνών. ἀνασυρτήρι. 2) Ἀναπνοή Σύμ. β) Ἡ δυσκολία περὶ τὴν ἀναπνοήν, δύσπνοια Κύπρ.: Ἐχω ἀνάσερμαν. γ) Ὁ ἐπιθανάτιος ρόγχος, ψυχορράγημα Κύπρ.: Τί ἄθ-θημον ἀνάσερμαν ποῦ κάμνει ὁ κακορρίζικος! Συνών. ἀγκομάχημα 3, ἀνασερμός 2, ψυχομάχημα. 3) Λυγμός Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ.) Σκῦρ.: Δὲν ἀκούς τὸ παλαιόπαιδο ἀνάσερμα; σὰν νὰ βάλανε τὸ μαχαίρι 'ς τὸ λαιμό του! Σκῦρ.

ἀνασερμός ὁ, Κρήτ. ἀνεσερμός Κάρπ. 'νασερμός Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασέρνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀνάσερμα 1, ὁ ἰδ., Κάρπ. Κρήτ.: Ἄσμ.

'Ητιον τὸ σταμνάκι τῆς βαρζούτσικο
'ἀνεσυρταράκι τῆς κοντούτσικο
κ' ἰδρωσεν ἡ κόρη 'ς τὸν ἀνεσερμό
καὶ ξεροσφογγίστηκε καὶ μόρφισε

Κάρπ. 2) Ἀναστεναγμός Σύμ.: Ἄσμ.

Σὰ μοῦ 'πες «φίνουμεν νιά» καὶ 'ύρισες καὶ 'πίσω,
τὸ 'νασερμόν ποῦ 'νάσουρα δὲν εἶναι γιὰ νὰ τζήσω
(ὑρίσεις = γύρισες, τζήσω = ζήσω).

ἀνασέρνω, ἀνασέρω Καππ. (Σιλ. Φερτ.) Μύκ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνασέρνω Κρήτ. Κύπρ. (καὶ ἀνασέρνω) — Λεξ. Αἰν. Πρω. Δημητρ. ἀνασέρων Θεσσ. (Ζαγορ.) ἀνασέρων Θράκ. (Αἰν.) Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνασέρνω Λεξ. Δημητρ. ἀνασέρνω σύνθηθ. ἀνασέρων βόρ. ἰδιώμ. ἀνεσέρω Ἄνδρ. Θήρ. Θράκ. Ἴος Κάρπ. ἀνεσέρνω Ἀστυπ. Κάρπ. Κάσ. Α.Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Γαλανᾶδ. Φιλότ.) Νίσυρ. Σίφν. Χίος ἀνισέρων Ἰμβρ. ἀνεσέρνω Α.Κρήτ. Μήλ. Σῦρ. ἀνισέρων Λέσβ. (Πάμφιλ.) ἀλασέρνω Κύπρ. ἀνεσ'ρνῶ Πάρ. (Λεῦκ.) 'νασέρω Σύμ. 'νασέρνω Σύμ. 'νεσέρω Κάλυμν. 'νεσέρων Ἰκαρ. Ἴων. (Κρήν.) Κάλυμν. Κάσ. Κῶς Ρόδ. Τήλ. Χίος 'νεσέρων Ἴων. (Κρήν.) Κάσ. Προπ. (Ἀρτάκ.) Ρόδ. 'νεσέρω Σύμ.

Τὸ μεσν. ἀνασέρνω, ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀνασέρω. Πβ. Ἰμπέρ. καὶ Μαργαρ. στ. 749 (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 1,310) «μακρένω τὴν διύγησιν, πολλὰ τὰ ἀνασέρνω». Ὁ τύπ. ἀνασέρνω καὶ μεσν. Πβ. Χωνιάτ. 739,26 (ἐκδ. Βόννης) «τὰ συνεσφιγμένα ροῦχα ταύτης ἀνέσυρνε».

Α) Μετβ. 1) Σύρω πρὸς τὰ ἄνω, ἀνέλκω, συνήθως ἐπὶ τοῦ ἀντλουμένου ἐκ φρέατος ἢ δεξαμενῆς ὕδατος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντλήματος σύνθηθ.: Ἀνασέρνω νερὸ σύνθηθ. Ἀνασέρνω τὴ λαῦνα Κρήτ. Νὰ πάω ν' ἀνεσέρω 'ς τὸ πηγάδι 'ἐν μπορῶ Σίφν. Ἐνέσουρα μὲ σικλᾶ νερὸ πὺν τὸ φλετρὸ (φρέαρ) Ρόδ. Ἐκεῖ βλέπω μὲν γυναῖκαν μ' ἄσπρην ποκαμίσαν κ' ἐνέσυρνε κ' ἤχυνεν χαμαὶ τὸ νερόν (ἐκ παραδ.) Χίος Ἐχω πολὺ νερὸ ἀνασυρμένο Βιθυν. || Ἄσμ.

'Ανάσυρε, κόρη, νερὸ νὰ πιοῦν τὰ διψασμένα,
νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι ὁ μαῦρος μου κι ὅλο μου τὸ φουσσᾶτο.

—Θαρεῖς πῶς εἶμαι σκλάβα σου νερὸ νὰ σ' ἀνασέρω;

—Ἀνάσυρε, κόρη, νερὸ κ' ἕνα φλουρὶ σοῦ δίνω.

Κόρη 'νεσέρνει μὲ σικλᾶ, κόρη 'νεσέρνει δέκα

(τὸ ἄσμ. πολλαχοῦ ἐν παραλλαγαῖς) Ἰκαρ. β) Ἐξάγω ἐκ τῆς χύτρας φαγητὸν Ἀστυπ.: Τότες ἀνεσέρνουν κομμάτι καλὸ φαεῖ καὶ τρών (ἐκ παραμυθ.) γ) Ἀποσύρω ἐκ τῆς ἐστίας τὸ ἐψηθὲν φαγητὸν Καππ. (Σιλ. Φερτ.) 2) Ἐκβάλλω, ἐπὶ φωνῆς Σκῦρ.: Ἄσμ.

Ψιλὴ φωνὴ ἀνάσυρε ὅσο τὰς ἂν ἤμποροῦσε.

3) Μεταφ. διασύρω τινά, κατηγορῶ Λεξ. Δημητρ.: 'Σ ὅλα τὰ σπῖττα τὴν ἀνασέρνουν. Ὅπου βρεθῇ κι ὅπου σταθῇ τὴν ἀνασέρνει. Μετοχ. ἀνασερμένος = ὁ ἔχων κακὴν φήμην.

Β) Ἀμτβ. 1) Συστέλλομαι πρὸς τὰ ἄνω, ἀνασύρομαι Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Τὸ φουστάνι σου ἀνεσέρνει ἀποδρός.

β) Βραχύνομαι, περιορίζομαι Τήλ.: 'Νεσέρνουν οἱ νησικῆς (ἐλαττώνονται αἱ σκιαὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς γῆς πλησιάζοντος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ μεσουράνημα). 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ. βαδίζω μετὰ δυσκολίας Κρήτ. — Λεξ. Δημητρ.: Ἀνασέρνεται ὁ κακομοῖρης γιὰ νὰ πάη 'ς τὴν ἐκκλησιὰ Λεξ. Δημητρ. || Ἄσμ.

Σὲ ποταμόν ἀνάσερνα κ' ἤμουνε διψασμένος

κ' ἐξέτρεχα τὸ δοταμὸ νὰ βρῶ τὴν ὠραία βρούσι

(σὲ ποταμόν = κατὰ τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου) Κρήτ.

